մազոր Հելլենին՝ այն որ Աքիլլէսը անմահացուց։

Այս համազոր թուիչին վկայութիւնը կը ստանանք քաջահմուտ հայ թարգմանչէն՝ Գ. եր. Հիւրմիւզեանէ՝ Ենէականի նեբածումին մէջ, ուր յետ յիշելու նմանութիւնները Թէոկրիտէսի և Հեսիոդոսի հետ, կը հարցնէ թէ Վիրգիլ արդեօք կրցա՞ւ յաղթել Հոմերի. ու կու տայ հուսկ իր համեստ եզրակացութիւնը։

« Այլ ընդ Կուինտիլեայ խոստովանելի է զի ի միում յաղթեն համճար և բնութիւն. իսկ ի միւսում արուեստ և կիրթ ախորժանք »։

Որպէսի՝ վերջով ալ յանգի այդ հրմուտներուն բաղդատական կշիռը, և որքան ալ որ այդ երկու դիւցազներգութիւնները դէմ առ դէմ, Հերակլէսի կանգնած կոթողներուն նման փառապանծ կանգնին, հարց մը, սակայն, մոքերը շարունակ պղտորող, պիտի մնայ, զոր անաչառ Պատմութիւնը, Քրիստոսէ 663 տարի առաջ, յուզած է, Արքիլոկոս յոյն ժամանակագրողին բերնով։

Տրովայի հրկիզումին յաջորդող հինգ դարու ժամանակամիջոցին մէջ ՈՒԹԸ տարբեր Հոմերոսներ կը յիշատակուին։

Արքիլոկոս՝ մի առ մի, կը նշանակէ անուններովն ու ծագումներովը, այս ութն ալ. որոնց մէջ նշանաւոր կը փայլին առաջինը, Զմիւռնիացին, ժամանակակից Տրովայի պատերազմին, ըստ այլոց, անկէ 180 տարի յետոյ ապրած։ Եւ վերջինը՝ Արքիլոկոսի ժամանակակից, Մէոնեան աշխարհէն, հռչակաւոր և սքանչելի. այն որ Հելլէն լեզուի քերականութիւնը կանոնաւորեց և յունական աթութայքը գեղապատշաճ բարեկարգեց։ Հետեւաբար Յունաց Ս. Մեսրոպը կրնայ նկատուիլ։

«*Ei fu* PRIMO, կը վկայէ Յոյն ժամանակագրողը, che desse precetto della grammatica: scrivendo e favellando ognuno peravanti, secondo il suo naturale. Il che accettò etiandio l'Italia, la quale è anco detta Magna Grecia».

Արդ այս ուրը Հոմերներէն որո՞ւ պիտի ընծայուի « որքան դարերը հեռանան և աշխարհս ծերանայ » ընդհանուր Մարդկութեան հիացումն ու մեծարանքը։

Մինչդեռ Վիրգիլիոսի պարագան, որոշ է, պատմական ու անվիճելի։ Պուբլիոս Մարոն Վերգիլիոս կամ Վիրգիլիոս։ Անգամ մը ծնաւ և նմանը դժուարաւ պիտի ծնի։ Ահաւասիկ Լատին Քերթողին դրական, շօշափելի, անհերքելի, պատմական գերազանցութիւնը, որ տարակոյս և վարանում չի հանդուրժեր։

Ինքն ալ հետեւած է իրմէ նախորդներուն, ինչպէս վերեւ յիշատակուեցաւ։ Ինք իր բերնով կը վկայէ հին արուեստին ներշնչման աղբերակին դիմած լինելը. և թէ Ազգաւն երգով կը փափաքէր քնարերգել Սատուռնեան Երկրին գեղն ու արգաւանդութիւնը։

Սակայն Վիրգիլ այն մոգական հալոցն է ուր որ և իցէ փոխառու տարր իր ծագումին նախաւոր դրոշմը կը կորսնցնէ, որպէս զի բոլորն ալ միահաղոյն ձուլուելեն, մի՛ միայն մէկ դրոշմ կրելով, գերազանցող. ա՛յն է՝ Վիրգիլեանը։

Հիմնապէս փոխակերպիչ հալումի և ձուլումի մոգական այս գաղտնիքը Վարպետը յաջողած էր հաղորդելու իր Աշակերտին, որով այս վերջինս ալ նշանաւոր պիտի հանդիսանար, Նամանաւանդ Արքայութեան երգին մէջ։

Վարպետն ու Աշակերտը, այդ օրէն ի վեր, այլեւս անբաժան, աւանդական պաշտամունքի նման, դարերուն հետ կ'ընթանան, երկուքին դափնէպսակները իրարու մէջ ընդելուզեալ։

Վիրգիլիոսով կը բացուի, պաշտօնապէս, Լատին գրականութեան Վերածնունդը, ինչ որ Մելեսածին Հոմերը դարեր առաջ բացած էր Հելլենականին. ինչպէս Տանդէն պիտի բանար Իտալականին։

ՓՐՈՖ. ՂԵՒՈՆ ԿԻՒՐՆՂԵԱՆ

(Վերջ «Վարպետն ու Աշակերտ»ին)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

ՔՕՍԵԱՆ Հ. ՅԱԿՈԲ Ծ. Վ. – Գերեզմանատուն կաթողիկէ Հայոց Կ. Պոլսոյ. Ակնարկ մը նախնի և արդի գերեզմանատան վայրերուն վրայ. շիրիմներու՝ դամբարաններուն յիշատակագրութիւնները։ Տպ. Վիեննա. 1931։ Էջ 272։

ԱՂԱԹՕՆ Ե. Գ. — Պոլսոյ 1860ի և Գահիրէի 1906ի Բարեգործականներուն ծնունդը և պատմութիւնը։ Տպ. Հայ Գպրոց. Պընեէն և ժընեւ. Զուիցերիա 1931։ Էջ 118։

(ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ) ՍԵՒՅՕՆՔԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ. — Ազգին Վարիչները. Բ մաս. Տպ. « Սահակ Մեսրոպ». Գահիրէ 1930։ Գին՝ 5 Ե. Գ.

Հր. Իրագի Հայոց Առաջնորդարանի. — Օրէնք Հայ Լուսաւորչական (Օրթօտօքս) համայնքի։ Տպ. Սիրիան. 1931. Բաղդատ։ Էջ 18։ Գին 8 Անա։

ABBÉ D. KAJETANOWICZ. — La cathédrale arménienne de Lwów et son entourage: Guide. (Trad. par B. et G. Keuprulian). Lwów, 1931. Էջ 30։

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ. — Գրպանի Տարեցոյց, 1932, ԺԳ տարի։ Տպ. Կիւթէմպէրկ. Կ. Պոլիս։ Գին՝ 10 ղրուշ։

ՊԱՏԱՆԻԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ Թիւ 9 – 14

Հրատ. « Սահակ – Մեսրոպ » տպագրատան

Թիւ 9. Զարլս Տիքընզ. — Սմայկ. Թարգմ. Լեւոն Պ. Գալէմքեարեան։ Էջ 28։

Թիւ 10. Տոլստոյ Լեւոն. — Մարդիկ ինչո՞վ կ'ապրին. Թարգմ. Լ. Տ. Գ.։ Էջ 32։

Թիւ 11. Օկիըր. Ֆրանսական աւանդավէպ. պատկերազարդ։ Էջ 27։

Թիւ 12. Թեսէոս և Լաբիւրինթոսի վիշապը. Թարգմ. Լեւոն Պ. Գալէմքեարեան։ Էջ 24։

Թիւ 13. (Բ. շարք. թ. 1). Լինչի Արարատի վերեւլքը. էջ 23։

» 14. (» » » 2). Էվէրէսթ. ինչպէս կը փորձեն մագլցիլ (երկրախուզական և այլն պատմուածքներ). էջ 24-48։

Բաժանորդագրութիւն 12 թիւը 10 Ե. Գ։
Հատը ձեւքէ՝ 1 Ե. Գ.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՕՐԱՑՈՅՑ ԵՒ ԳՈՒՇԱԿ ՕԴՈՑ

ՆԱՀԱՆՋ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ **1932** ԹՈՒԻՆ ՀԱՅՈՑ ՌՅՁԱ – ՌՅՁԲ

(ՃՀԶ – 176րդ տարի) — Գին՝ թղթակազմ Ֆր. Զ. 0.50

ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ՍՐՏԻՆ ՄՕՏԻԿ ՅՈՒՇԵՐ

	Իտալ. Լիր
ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ պարզ գոյն, հատը կ'արժէ	0 20
» » գունաւոր » »	0 35
Հայաստանի նկար գունաւոր, մեծադիր	3 —
Աւարայրի դիւցազները գունաւոր, մեծադիր	3 —
Այվազովսկիի Քաոսը գունաւոր	3 —
» փարոս Նափոլիի գունաւոր	3 —
Հ. Ղեւոնդ Ալիշան, գունաւոր, մեծադիր	3 —
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ քարտեր 16 հատ, հատը	0 20
» սեւատիպ պատկերներ մեծադիր	3 —
ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ ՔԱՐՏԷՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, սեւ, մեծադիր	15 —
» » սեւ, փոքրադիր	3 50
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐՈՇՄՆԵՐ 11 Ազգ. դէմքերով, 100 հատը	5 —

digitised by A.R.A.R.@

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

ՎԵՆԵՏԿՈՅ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆԷՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԹԱՏՐԵՐԳԱԿԱՆ Թ. 23

ԱՆԻԾԵԱԼԸ
(ՈՂԲԵՐԳ.)
ԵՒ
ԶՂԱՑԱԻՈՒԹԻՒՆ
(ԶԱՒԵՇՏ)

թարգմանաբար հրատարակեց

Հ. ԹԱԴԷՈՍ Վ. ԹՈՎՄԱՃԱՆ

(ԳԻՆ՝ ՖՐ. Զ. 0,80)

Հ. ԴԱՆԻԷԼ Վ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԱՅ. - ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Նրկսին, ամենածոխ բառամթերքով,
և գաղղիական ոճերով լաւագոյնը որ լոյս տեսած ըլլայ ցարդ

(ԳԻՆ՝ ՖՐ. Զ. 3)

ՀՈՒՐ ՍԻՐՈՅՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՄՏԱԾԱԿԱՆՔ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Ի ՓԻՆԱՐ ԵՐԻՑՈՒԷ
ԳԱՂՂԻԱՑԻՈՅ

թարգմանութիւն

ՏՆ. ԵԴՈՒԱՐԴԱՅ ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Շիրակայ Արքեպիսկոպոսի

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՂՋԿԱՆՑ

Խրատք Տը Լամպէռ Մարգիզուհւոյ առ դուստրն իւր և կանանց վրայ քանի մը խորհրդածութիւնք

Ֆրանսերէն բնագրէն թարգմանեց

ԳՐԻԳՈՐ ՈՍԿԵԱՆ

Ընդհ. Քննիչ Հանրային կրթութեան

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԹԱՏՐԵՐԳԱԿԱՆ Թ. 24

ՓԵՐՆԱՐՏ ԵՒ ԱԼՓՐԵՏ

ԿԱՐՈԼՈՍ Դ.Ի ԱԿՐԱԳԱՆԴԱՑ ԴՈՒՔՍԻՆ ՔՈՎ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԿԱՐՈԼՈՍ ՌՈԴԴԱ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ
ՎԵՐՋԻՆ ԻՐԻԿՈՒՆԸ
(ԶԱՒԵՇՏ)

վերածեց – թարգմանեց

Հ. ԱԼԵՔՍԻՍ Ա. ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Մխիթարեան

հայ տաղանդաւոր և սիրուած քերթող

ԹՈՎՄԱՍ ԹԵՐԶԵԱՆԻ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՒԱՔԱԾՈՆ

ԵՐԿՈՒ ՀԱՏՈՐ
մեծադիր եւ շքեղ տպագրութիւն

Ջեղչուած գին, կանխիկ, ճանապարհածախսով

ԻՏԱԼԻԱ՝ Տոլար 2.86 — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ՝ Տոլար 3.12

կը վաճառուի միայն Ս. Ղազարու տպարանէն

ԸՆԴ. ՄԱՄԼՈՎ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ

Հ. Գ. ԶԱՐԲՀԱՆԱԼԵԱՆԻ

Դ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. Զ. Դ.

Տպարանս կը ստանձնէ ամէն տեսակ հրատարակութիւն Հայ և Եւրոպական լեզուներով, ինչպէս նաեւ՝ վաճառականական թուղթեր, Նամականի, Նամակածրար, Քարտեր՝ ԳՈՒՆԱՏԻՊ և պարզ, Ամսացուցներ, Պիտակներ, և այլն: Անթերի տպագրութիւն և մատչելի գիներ:

Դիմել՝

Imprimerie Arménienne
St. Lazare VENISE
(Italie)